

Luku 18

Kunta ja hyvinvointialue palveluksessasi

Oppikirjan sivut 141 - 148

KUNTA

→ Verotusta ja armeijaa varten ennen

→ Hallinnointi, rekisteröinti ja
peruspalvelujen tuottaminen nykyisin

<https://www.kuntaliitto.fi/kuntaliitto/tietotuotteet-ja-palvelut/analyysit-ja-tietoaineistot/elinvoimaindikaattori>

Kunnan jäsenet

a. Perusjäsenyys

- asuminen
- työteko

b. Muut kunnan jäsenet

- kiinteistön- ja maanomistajat sekä yhteisöt (= laitokset, säätiöt ja yritykset)
- **Kriteeri**
  - omistaa kiinteää omaisuutta
  - harjoittaa yritystoimintaa

Oikeudet ja velvollisuudet

Perusjäsenten oikeudet:

- äänestäminen, ehdolle asettuminen ja muu osallistuminen (vain yhdessä)
- perusvalveluiden saaminen
- tiedonsaanti
- aloiteoikeus
- **valitusoikeus!**

Oikeudet ja velvollisuudet

- **Velvollisuudet:**
  - **verot, kunnan säännöt**
- **Huom. 18 v. ikä**

Muilla jäsenillä rajatut oikeudet ja velvollisuudet.

Täydennä

L _____
• valmistelevat ja hoitavat erityisalojensa tehtäviä

V _____
• hoitavat käytännön tehtäviä

Kunnanh _____
• valmistelee asiat v _____lle
• vastaa asioiden t _____sta
ja l _____sta

Kunnanv _____
• käyttää ylintä päätösvaltaa kunnassa
• valitsee k _____n, l _____t ja tärkeimmät v _____t
• päättää tehtävien ja toimivallan jaosta eri hallintoelinten kesken

K _____ valitsevat v _____n

Kunnan lakisääteiset tehtävät:

- P_____opetus
- T_____toimi (kadut, jätteet ym.)

Kunnan vapaaehtoisia tehtäviä:

- Toisen asteen k_____
- Julkinen l_____
- K_____, l_____ - ja virkistyspalvelu
(esim. teatteri, kirjasto, uimahalli...)

Miten kuntien palvelut rahoitetaan?

Täydennä

Lautakunnat

- valmistelevat ja hoitavat erityisalojensa tehtäviä

virkamiehet

- hoitavat käytännön tehtäviä

Kunnanhallitus

- valmistelee asiat valtuusto lle
- vastaa asioiden t oimeenpano sta ja l aillisuude sta

Kunnanvaltuusto

- käyttää ylintä päätösvaltaa kunnassa
- valitsee kunnanallitukse n, l autakunna t ja tärkeimmät virkamiehe t
- päättää tehtävien ja toimivallan jaosta eri hallintoelinten kesken

Kuntalaiset valitsevat valtuusto n

Kunnan lakisääteiset tehtävät:

- Perus opetus
- Tekninen toimi (kadut, jätteet ym.)

Kunnan vapaaehtoisia tehtäviä:

- Toisen asteen koulutus
- Julkinen liikenne
- Kulttuuri, liikunta - ja virkistyspalvelu
(esim. teatteri, kirjasto, uimahalli...)

Miten kuntien palvelut rahoitetaan?

2. Millä eri tavoin kunnat voivat järjestää palvelunsa?

- Kunta voi tuottaa palvelut itse.**
- Kunta voi perustaa liikelaitoksen tai osakeyhtiön hoitamaan palveluita.**
- Kunta voi ostaa palvelut yksityiseltä yritykseltä tai toiselta kunnalta.**
- Kunnat voivat järjestää palvelut yhdessä esim. kuntayhtymillä.**

KUNNAN TALOUS – mistä rahaa?

1. VEROT:

€ **Kunnallisvero**

- **Vero%** kaikille sama

€ **Yhteisövero;**

- **yritykset ja yhteisöt**
- **20% verotettavasta tulosta**
  - Valtiolle 70%
  - Kunnille 28 %
  - Srk:lle 2%

€ **Muita veroja**

- esim. kiinteistövero

2. Valtionosuus

- verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus
- harkinnanvarainen valtionosuus kuntakohtaisena arviona

3. Toimintatuotot

- maksut palveluista

Miten kuntaverot kerätään?

- **Tasaverot eli kaikki maksavat saman osuuden tuloistaan.**
- **Veroprosentti vaihtelee:**
  - **Kouvola 21,25**
  - **Kauniainen 17.00**
  - **Halsua 23,50**
  - **Jomalassa asuvan 16,50**

Soten jälkeen 2023

- Tasavero eli kaikki maksavat saman osuuden tuloistaan.
- Veroprosentti vaihtelee:
  - **Kouvola 8,61**
  - **Kauniainen 4,36**
  - **Halsua 10,86**
  - **Jomalassa asuvan 16,50**

SOTE-alueille siirtyi 12,64% kunnallisverosta!

[Kunnallisverot kartalla](#)

Valtionosuudet 2019

Eniten valtionosuuksia	€/asukas	Vähiten valtionosuuksia	€/asukas
1. Utsjoki	5 952	1. Kauniainen	9
2. Salla	5 925	2. Espoo	359
3. Puolanka	5 582	3. Helsinki	393
4. Ranua	5 407	4. Kirkkonummi	716
5. Posio	5 356	5. Tuusula	741

Kouvola: 2226€

<https://www.kuntaliitto.fi/kuntaliitto/tietotuotteet-ja-palvelut/analyysit-ja-tietoaineistot/elinvoimaindikaattori>

[Kouvolan kaupungin tilinpäätös](#)

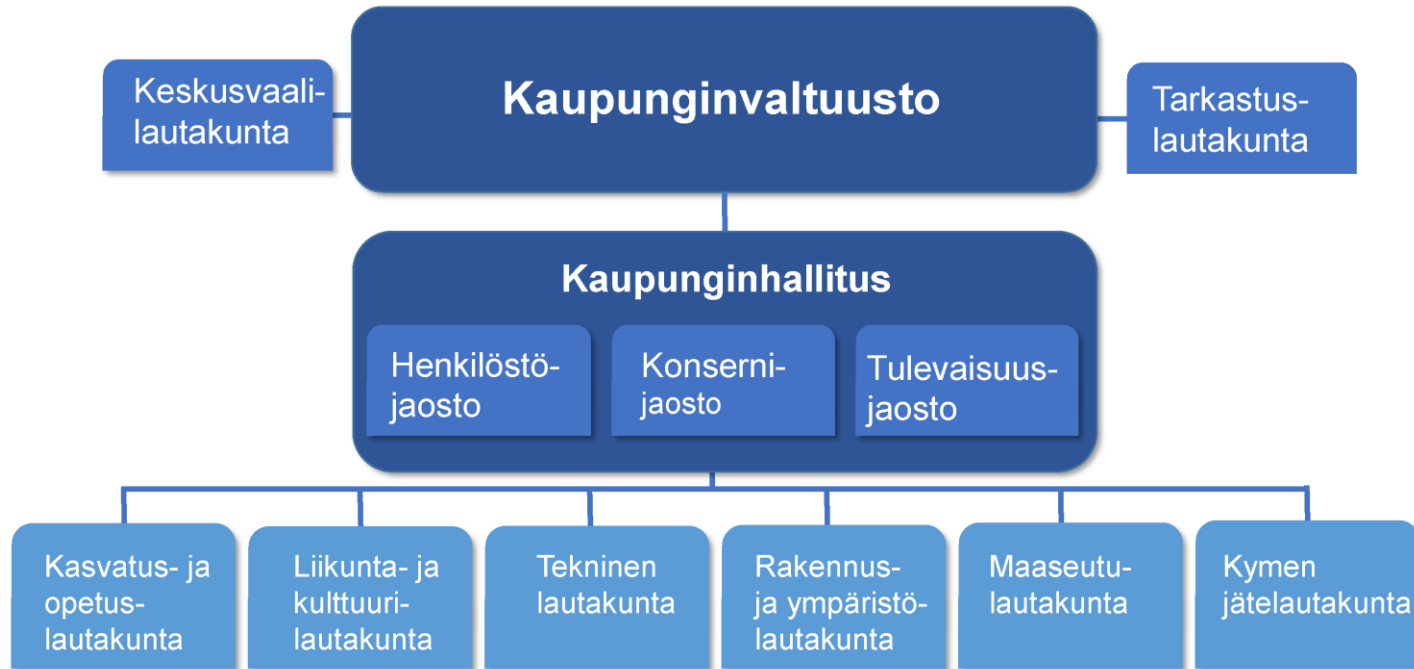
Muita tulonlähteitä?:

- **sijoitukset**
- **omaisuus**
- **lahjoitukset**
- **EU?**

[Lottoaminen?](#)

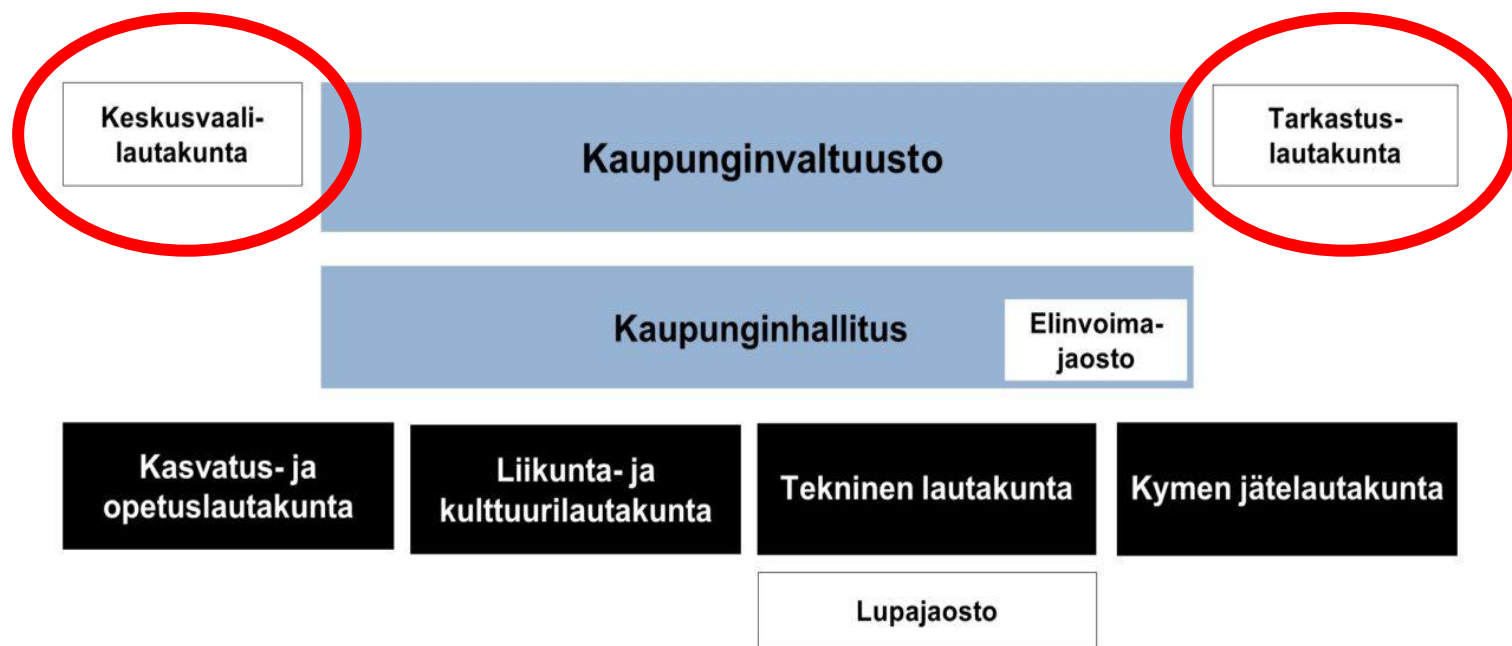
Toimielinorganisaatio

2019

Kouvola

1

Toimielinorganisaatio 1.8.2021

Veikko Niemi

Kouvola

- **Lisätehtävä, pedanet. Selvitä:**
  - Kaupunginjohtaja
  - Valtuuston koko ja puheenjohtaja
  - Kaupunginhallituksen koko ja puheenjohtaja
  - Kasvatus- ja opetuslautakunnan jäsenet, lukumäärä + pj.
  - Minkälaisia kuntalaisaloitteita on viimeiksi tehty?
  - Kouvolan kunnallisveroprosentti?
  - Missä on halvin/kallein kunnallisveroprosentti?

Kaupunginjohtaja Marita Toikka

Kunnanvaltuusto

- **Valitsee jäsenet kunnan toimielimiin.**
- **Hyväksyy tilinpäätöksen.**
- **Päättää!!!**
  - toiminnasta ja taloudesta
  - hallinnon järjestämisestä
  - palveluista ja niiden maksuista
  - kunnan liikelaitoksista
  - veloista
- **Kouvolassa 59 jäsentä!**

Kaunisto Ville, Kok.

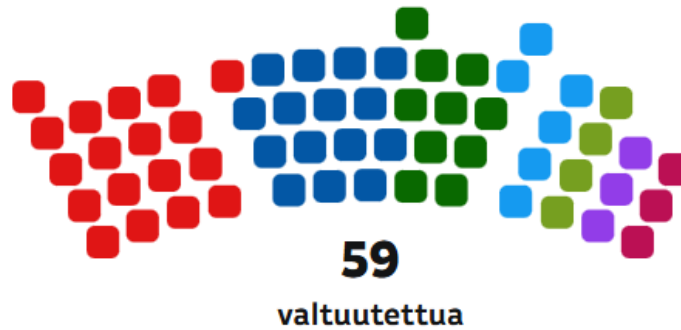
Kunnanhallitus

- **Valmistele** asiat kunnanvaltuustolle
- **Vastaa** kunnan **hallinnosta** ja taloudenhoidosta
- **Vastaa** päätösten **täytäntöönpanosta**
- **Valvoo** kunnan **toimielinten laillisuutta**
- **Edustaa** kuntaa
- **Kouvolassa 11 jäsentä**

Kuntavaalit 2025 - Kouvola

Uusi valtuusto

▼	 Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	18 +5 ▲
▼	 Kansallinen Kokoomus	15 —
▼	 Suomen Keskusta	10 +2 ▲
▼	 Perussuomalaiset	6 -7 ▼
▼	 Vihreä liitto	4 —
▼	 Suomen Kristillisdemokraatit	3 —
▼	 Vasemmistoliitto	3 +1 ▲

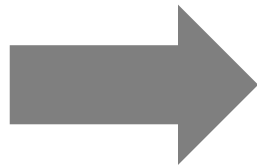
Inka Häkkinen (SDP)

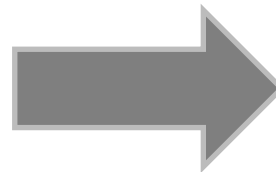

Päätöksenteko (miten kuntaa hallitaan)!

**Valmistelu:
lautakunnat ja
virkamiehet**

**Päätöksenteko:
valtuusto**

**Toimeenpano:
kunnanhallitus
ja -johtaja**

valmistelu

päätöksenteko

toimeenpano

lautakunnat

valitsee

valtuusto

edustaa
kansalaisia,
valitaan vaaleilla

valitsee

kunnanhallitus

esittää

johtokunnat

valitsee

valitsee

kunnanjohtaja

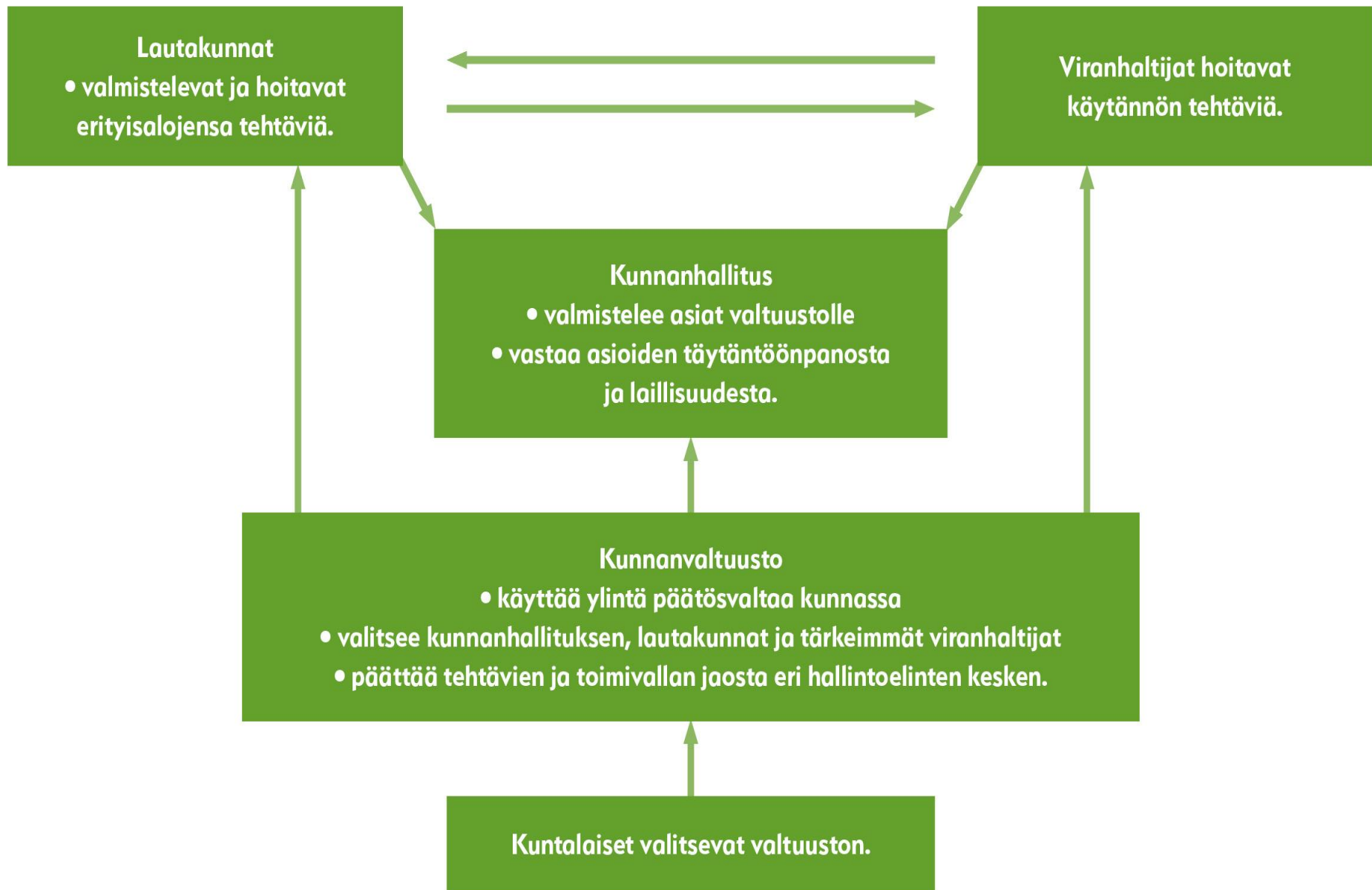
johtaa

virastot ja laitokset

viran- ja toimenhaltijat

kunnan toiminta,
palvelut

Kasvatus- ja opetuslautakunta

- Sanna Jacksen, SDP, puheenjohtaja

**Nita Ahola, KOK(vpj)
varapuheenjohtaja**

Katariina Henttonen, SDP

Harri Sihvola, SDP

Tomi Pahkala, SDP

Elina Ketonen, KOK

Saul Järvinen, KOK

Leeni-Elina Haimi, KESK

Jouni Sjöblom, KESK

Mika Seppälä, VIHR

Katri Tuohimäki, VAS

Johanna Pyötsiä, KD

LUOTTAMUSTEHTÄVÄT

- **Yleiset kelpoisuusehdot:**
  - kotipaikka kunnassa
  - ääni- ja vaalioikeus kunnassa
  - ei ole holhouksenalainen
- **Muuta;**
  - jotkut valtion virkamiehet
  - muu kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa tai määräysvallassa oleva
  - esteellinen eli jäävi
    - 34 §

LUOTTAMUSTEHTÄVÄT

- **Luottamustoimet:**
  - **KUNNAN VALTUUSTO**
  - **Kunnanhallitus**
  - **Lautakunnat**
  - **Johtokunnat**
  - **Toimikunnat**
  - **Kuntayhtymän toimielimet**
  - **Lautamiehet**